

27.8.2025

Työttömyys- vakuutusmaksujen vaihtelu ja suhdannepuskuri 2000–2025

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Maksujen asettamisen periaatteet lainsäädännössä

Laki työttömyysetuuksien rahoituksesta

Riittävä
rahoitus

2 § 2 mom. Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että tässä laissa tarkoitettu Työllisyysrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien, muutosturvarahojen ja muutosturvakoulutusten rahoituksesta sekä 23, 23 a ja 24 §:ssä tarkoitetuista maksuosuuksien siirroista.

Puskurin
maksimi

3 § 1 mom. Työllisyysrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka varojen tai velkojen enimmäismäärää koskeva ennuste työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä voi olla enintään 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruinen.

Maksun
vakuus

Puskurin
minimi

3 § 2 mom. Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään suhdannepuskurin enimmäismäärästä, työttömyysvakuutusmaksut voidaan tasaisen maksukehityksen turvaamiseksi kaksi kertaa kolmen vuoden aikana määrätä siten, että puskurin varojen enimmäismäärä ennusteen mukaan ylittyy. Tällöin työttömyysvakuutusmaksuja ei kuitenkaan saa määrätä edeltävän vuoden maksuja korkeammiksi. Lisäksi puskurin velan enimmäismäärä voi kuitenkin olla 300 miljoonaa euroa suurempi kuin 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruus.

Työttömyysvakuutusmaksut on säädettävä siten, että työnantajien keskimääräinen vakuutusmaksu ja palkansaajien maksu ovat yhtä suuret ennen työnantajan vakuutusmaksuun lisättävää muutosturvamaksun yleistä osaa.

Työnantajien maksutaso on porrastettu työnantajan palkkasumman mukaan siten, että se on pienemmillä työnantajilla neljäsosa suurempien työnantajien maksusta. Palkkasummaraja tarkistetaan vuosittain.

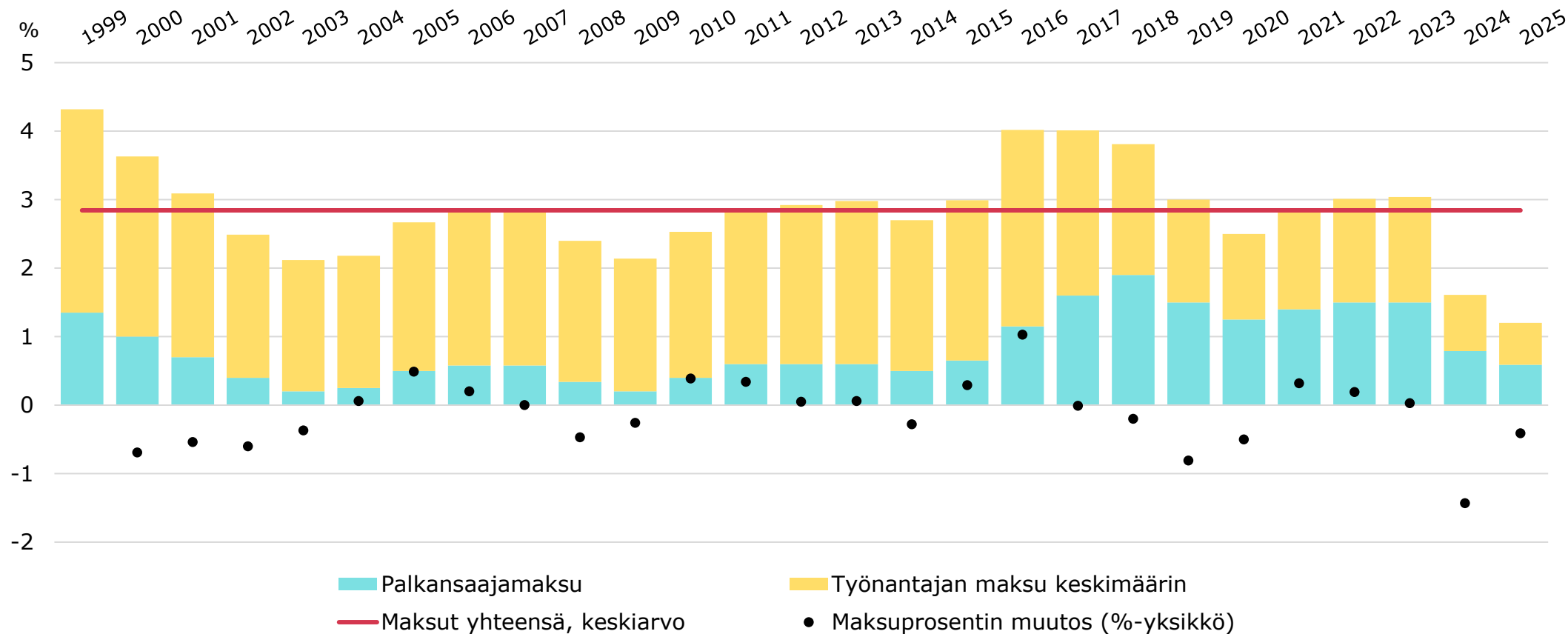
Maksutason asettamisen aikataulu ja prosessissa huomioitavat asiat

- Työllisyysrahasto tekee sosiaali- ja terveysministeriölle **vuosittain elokuussa esityksen seuraavan vuoden maksutasosta**. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee Työllisyysrahaston esityksen pohjalta lakiesityksen. Eduskunta päättää työttömyysvakuutusmaksujen tasosta vuosittain lailla, jonka vahvistaa tasavallan presidentti.
- Lisäksi Työllisyysrahasto toimittaa arvion seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukokuun 15. päivänä. Tyypillisesti Työllisyysrahasto on toimittanut tämän arvion jo huhtikuun aikana.
- Lain mukaan maksut on määrättävä siten, että Työllisyysrahasto voi suoriutua vastuullaan olevien etuuksien rahoituksesta. **Esityksemme työttömyysvakuutusmaksujen määrästä perustuu arvioon talouden ja työllisyyden kehityksestä** sekä työttömien työnhakijoiden määrästä ja rahaston talouden tilanteesta. Lisäksi huomioidaan suhdannepuskurin eli nettovarallisuuden tilanne lain asettamia reunaehtoja vasten.
- Esityksen pohjana käytämme ennusteita ja laskelmia, joissa on huomioitu eri vaihtoehtoja talouden ja työllisyyden kehitykselle sekä arvioitu hallitusohjelman kirjausten ja toteutettujen lainsäädäntömuutosten vaikutuksia.

Työttömyysvakuutusmaksut 1999–2025

Työttömyysvakuutusmaksujen maksuprosentit

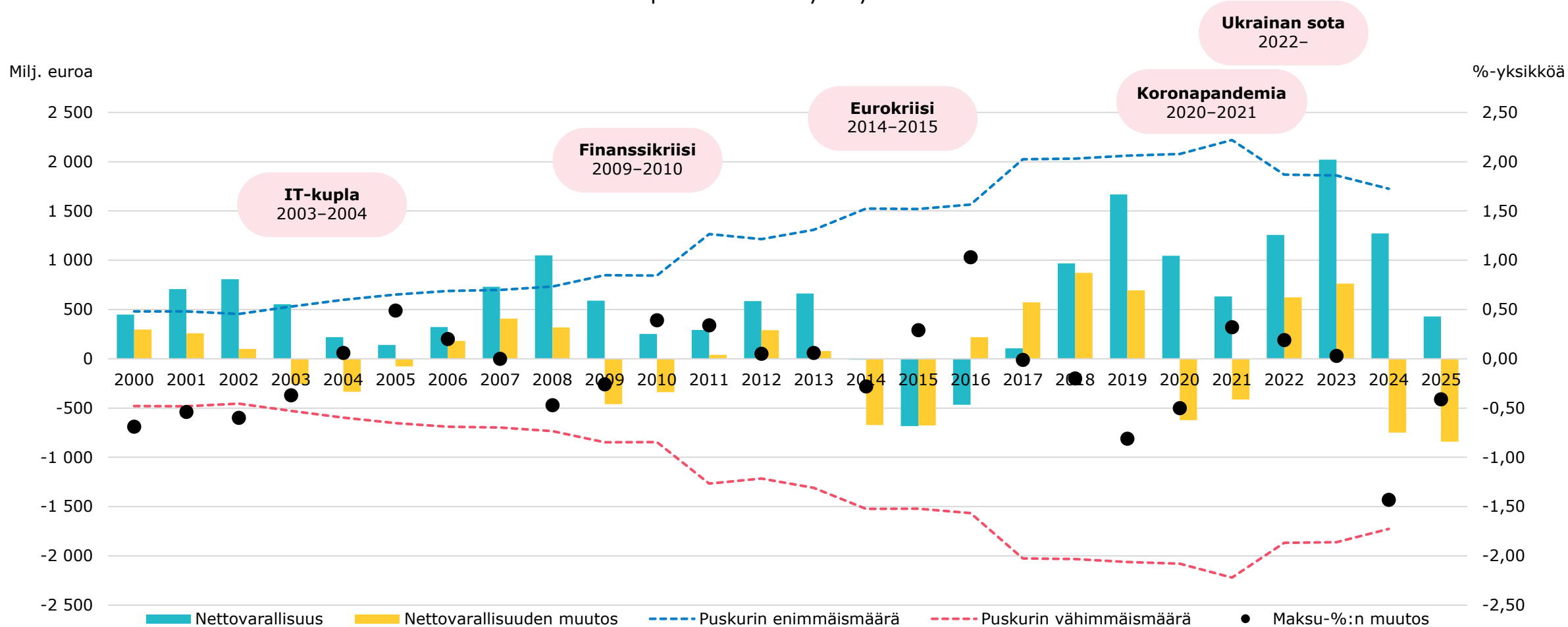
Suhdannepuskurin toimintaperiaate

- Työllisyysrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi **rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri**. Varojen tai velkojen enimmäismäärää koskeva ennuste työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä voi olla enintään 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruinen.*
- Suhdannepuskurin enimmäismäärä muuttuu, kun arvio 6,0 prosentin työttömyysastetta vastaavien menojen määrästä muuttuu: etuusmuutokset, jotka pienentävät työttömyysvakuutusmaksuilla katettavaa osuutta etuuksista, pienentävät myös suhdannepuskurin enimmäiskokoa.
- **Suhdannepuskurin keskeinen tarkoitus on turvata rahaston maksuvalmius ja mahdollistaa vakuutusmaksujen vakaa kehitys**. Ihannetilanteessa työttömyysvakuutusmaksujen kehitys pystyttäisiin pitämään tasaisena, sillä työnantajien, palkansaajien ja valtion finanssipolitiikan kannalta vakaa ja ennustettava toimintaympäristö on toivottava. Erityisesti olisi tärkeää, että maksua ei tarvitsisi olennaisesti nostaa matalasuhdanteessa tai laskea korkeasuhdanteessa, jolloin välttyttäisiin suhdanteita vahvistavalta politiikalta. 2000-luvun kriiseissä puskuria on käytetty.
- **Suhdannepuskuri on 2000-luvulla ollut erittäin harvoin nettovelkainen**. Kolmea vuotta lukuun ottamatta puskurin nettovarallisuus on säilynyt positiivisena. Suhdannepuskurin koko kasvaa nettovarallisuuden muutoksen ollessa positiivinen ja vastaavasti pienenee nettovarallisuuden muutoksen ollessa negatiivinen.

* Työttömyysvakuutusmaksut voidaan kuitenkin tasaisen maksukehityksen turvaamiseksi kaksi kertaa kolmen vuoden aikana määrätä siten, että puskurin varojen enimmäismäärä ennusteen mukaan ylittyy. Tällöin työttömyysvakuutusmaksuja ei kuitenkaan saa määrätä edeltävän vuoden maksuja korkeammiksi. Lisäksi puskurin velan enimmäismäärä voi kuitenkin olla 300 miljoonaa euroa suurempi kuin 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruus.

Suhdannepuskuri ja maksuprosentin muutokset 2000–2025

Suhdannepuskuria on käytetty kriisien aikana

Työllisyysrahaston nettovarallisuus eli suhdannepuskuri koostuu rahoitusvaroista, veloista ja sitoutuneesta pääomasta

Työllisyysrahaston tase

Laskelma nettovarallisuudesta 31.12.2024

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	0,3
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset	14
Työttömyysvakuutusmaksujen jaksotukset	402
Muut saamiset	28
Sijoitusomaisuus	1 395
Rahavarat	119
Varat yhteensä	1 960
Nettovarallisuus yhteensä	1 272
Joukkovelkakirjalainat, pitkäaikaiset	599
Työttömyysvakuutusmaksuvelat	0,3
Muut velat	89
Nettovarallisuus ja velat yhteensä	1 960

Nettovarallisuus koostuu sitoutuneesta pääomasta, rahoitusvaroista ja veloista

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	3
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	0,3
Työttömyysvakuutusmaksusaamiset	14
Työttömyysvakuutusmaksujen jaksotukset	402
Muut saamiset	28
Työttömyysvakuutusmaksuvelat	-0,3
Muut velat	-89
+ Sitoutunut pääoma	358
Sijoitusomaisuus	1 395
Rahavarat	119
+ Rahoitusvarat	1 513
Joukkovelkakirjalainat, pitkäaikaiset	-599
+ Velat	-599
= Nettokassa (+) / Nettovelka (-); +914	
= Nettovarallisuus yhteensä	1 272

- Työllisyysrahasto maksaa menoja juoksevasti, mutta kerää työttömyysvakuutusmaksut jälkikäteen kvartaaleittain.
- Jälkikäteen kerättävät maksut näkyvät taseessa työttömyysvakuutusmaksujen jaksotuksena.
- Työllisyysrahasto kantaa rahoittamisen taakan maksujen ajallisesta erosta. TE-kuntasiirto lisäsi edelleen tätä vastuuta.
- Koronapandemian vaikutusten rahoittamiseksi nostettu viimeinen laina (kuponkikorko 0,01 %) erääntyy maksuun 2027.

Kaikki luvut ovat miljoonina euroina.

Talousarvio ja työttömyysvakuutusmaksun maksuesitykset vuosina 2023–2026

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund

Talousarvion lähtökohdat ja skenaariot

- Työllisyysrahasto tekee sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain esityksen seuraavan vuoden maksutasosta. Sosiaali- ja terveysministeriö valmistelee Työllisyysrahaston esityksen pohjalta lakiesityksen. Eduskunta päättää työttömyysvakuutusmaksujen tasosta vuosittain lailla, jonka vahvistaa tasavallan presidentti.
- Lain mukaan maksut on määrättävä siten, että Työllisyysrahasto voi suoriutua vastuullaan olevien etuuksien rahoituksesta. Esityksemme työttömyysvakuutusmaksujen määrästä perustuu arvioon talouden ja työllisyyden kehityksestä sekä työttömien työnhakijoiden määrästä ja rahaston talouden tilanteesta. Esityksen pohjana käytämme ennusteita ja laskelmia, joissa on huomioitu eri vaihtoehtoja talouden ja työllisyyden kehitykselle sekä arvioitu hallitusohjelman kirjausten ja toteutettujen lainsäädäntömuutosten vaikutuksia.
- Talousarvio laaditaan vakioidulla tavalla **skenaarioiden** avulla:
 - Työllisyysrahaston perusennusteessa on huomioitu viimeaikainen kehitys ja pankkien/ennustelaitosten arviot tulevasta kehityksestä.
 - Riskiskenaariossa on kuvattu heikentynyt työttömyysnäkökulma.
- **Hallitusohjelman kirjausten ja hallituksen toteuttamien lainsäädäntömuutosten** menoja alentavan vaikutuksen Työllisyysrahaston rahoitusvastuulla oleviin menoihin on arvioitu olevan noin 500 miljoonaa euroa edellisvuotta enemmän vuonna 2025 ja noin 150 miljoonaa euroa enemmän vuonna 2026.

Vuositulosten voimakas heilahtelu on tyypillistä Työllisyysrahastolle – maksutason muutokset 2020–2022

- Suhdannepuskurin avulla on tasattu maksukehitystä useaan kertaan. Lisäksi maksukehitystä on tasattu lainoituksella ja mahdollisuudella lainoitukseen.
- **Rahaston toiminnalle on tyypillistä, että vuositulokset heilahtelevat paljon.** Maksukehitystä kannattaa tarkastella useamman vuoden ajalta:
 - Vuodelle 2020 alennettiin maksua (-0,50 %), kun suhdannepuskuri alkoi tulla täyteen.
 - Vuonna 2020 rahaston menot kasvoivat paljon ennakoitua suuremmiksi.
 - Suhdannepuskuria käytettiin (suuri alijäämä vuoden 2020 tuloksessa).
 - Rahasto otti lainaa (joukkovelkakirjojen liikkeeseenlasku).
 - Valtio maksoi poikkeuksellisesti osuuden lomautusmenoihin.
 - Työttömyysvakuutusmaksua korotettiin maltillisesti vuosina 2021 (0,32 %) ja 2022 (0,19 %).
- **Koronapandemian jälkeen hyvä talous- ja työllisyyskehitys vahvisti nopeasti rahaston taloutta.**

Vuositulosten voimakas heilahtelu on tyypillistä Työllisyysrahastolle – maksutason muutokset 2023–2025

- Vuodelle 2023 ei tehty muutoksia maksujen tasoon. Vuoden 2022 lopussa maksua päätettäessä inflaatio (ml. energian hinta) ja korot olivat voimakkaassa kasvussa. Keväällä alkanut Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan lisäsi yleistä epävarmuutta.
- **Vuodelle 2024 esitetty maksujen alennus (-1,43 %) oli poikkeuksellisen suuri.** Valtaosaltaan alennus johtui esityksen tekoaikaan jatkuneesta hyvästä talouden ja työllisyyden kehityksestä sekä ennusteista vuodelle 2024, rahaston suuresta ylijäämästä vuodelta 2023 ja suhdannepuskurin täyttymisestä. Pienempi osuus alennuksesta johtui hallituksen esittämistä työttömyysturvan leikkauksista sekä leikkausten vaikutuksesta suhdannepuskurin enimmäismäärään.
- Vuonna 2024 hallitusohjelman kirjausten arvioitu menoja alentava vaikutus ja kehysriihen päätökset, paranevat näkymät taloudesta ja työllisyydestä sekä suhdannepuskurin hyvä taso ja pienentyvä enimmäismäärä vuonna 2025 vaikuttivat arvioon työttömyysvakuutusmaksujen maltillisen alentamisen (-0,41 %) mahdollisuudesta.

Työllisyysrahaston asiantuntijat antavat mielellään lisätietoa toimeenpanostamme. Ota yhteys viestinta@tyollisyysrahasto.fi.

Tutustuithan jo Sosiaaliturvan rahoituksen arvostettu ja tehokas toimeenpanija -tietopakettiin >>

Työllisyysrahasto

Sysselsättningsfonden | Employment Fund